

Finansdepartementet

Karbonpriser i samfunnsøkonomiske analyser

Hjalmar Richter Kolsaker

Forum for statens prosjektmodell 24.11.2025

Bakgrunn

- Behov for enhetlig verdsetting
 - Sammenlignbarhet
- Legitimitet for beslutninger
- Innføring i stor grad vellykket

Utfordring: ulikhet

- Lik skade → Lik pris
- Likevel 5 ulike prisbaner
- Begrunnes med ulik regulering

Eksempel: Støtte til CCS

- Oljeplattform – 1705 kr/tCo₂
- Fastlandsindustri – 812 kr/tCo₂
- Avfallsforbrenning – 1405 kr/tCo₂

Utfordring: faglighet

Finansdepartementet:

Dersom et klimatiltak har en tiltakskostnad per tonn CO₂ som er lavere enn summen av kvotepris og avgift vil den være samfunnsøkonomisk lønnsom

Også Finansdepartementet:

Ileggelse av både avgift og kvoteplikt innebærer en uhensiktsmessig dobbel virkemiddelbruk. Et avgiftsfritak som her foreslås, vil gi en mer effektiv klimapolitikk ettersom avgift i tillegg til kvoteplikt har begrenset eller ingen klimaeffekt og heller ingen effekt på oppnåelse av Norges klimamål under Parisavtalen. Et konsekvent utformet

Utfordring: ustabilitet

- Endringer i EU-regelverk
 - Usikkert hva som skjer etter 2030
- Nye norske klimamål
 - 50-55% → 55% → 70%
- Endringer i avgiftssystemet
 - Petroleum og luftfart skiller vei
 - Justeringer i opptrappingsbaner

Endringer i 2026:

- Avvikling av CO₂-avgift i kvotepliktig luftfart
- Nytt avgiftsnivå for 2035
- Nytt klimamål for 2035

Utfordring: Ikke alltid anvendbar

- For de fleste prosjekter trengs det bare et tall
- Hva er et lønnsomt klimamål?
- Hva er et riktig avgiftsnivå?

Utfordring: uklarhet om utslipp

Hovedregel: Virkninger på grupper i Norge

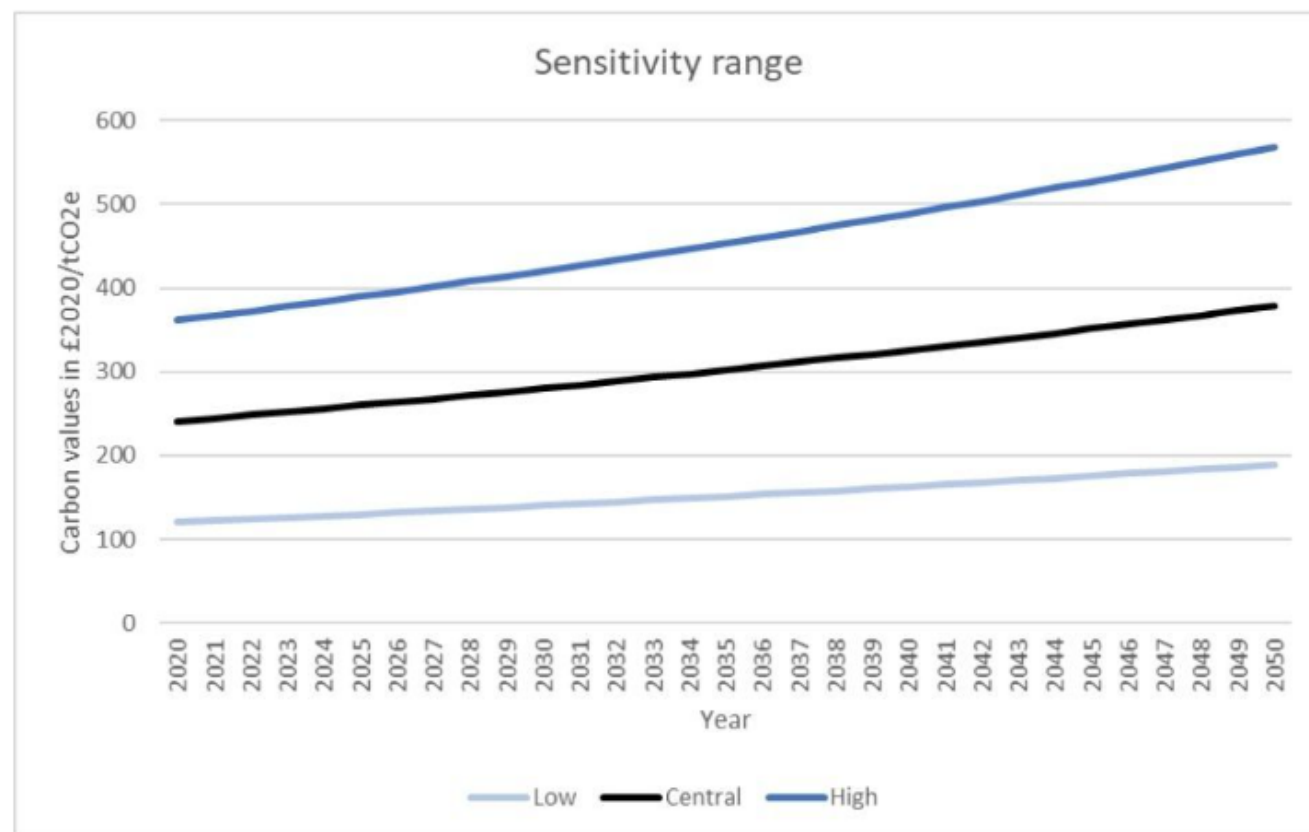
- Hvilke utslipp påvirker grupper i Norge?
 - I praksis begrenses analyser til utslipp i det norske utslippsregnskapet
 - Følger av prisbanene
- Noen «hull» i systemet
 - Internasjonal sjøfart og skipsfart
 - Norske bidrag til andre lands utslippskutt
 - Utslipp i verdikjeden

Inspirasjon fra utlandet

Marginal skadekostnad	Marginal rensekostnad (global)	Marginal rensekostnad (nasjonal)	Observerte markedspriser
• USA • Canada • Tyskland	• Storbritannia • New Zealand • Den Europeiske investeringsbanken	• Frankrike • Nederland • Irland • Sverige*	• Danmark • Norge

Inspirasjon fra utlandet: UK

- Punktestimat i 2040
- Ekstrapoleres med en vekstrate på 1,5 %
- Sensitivitetsbaner på +/- 50 %

Utslipp – globale eller nasjonale virkninger

- Ulik regulering av utslipp håndteres gjennom ulike priser
- Alternativ: felles pris, men regler for hvilke utslipp som skal medregnes.
- Må være samsvar mellom metode for pris og utslipp
 - Nasjonalt mål → nasjonale utslipp
 - Globalt mål → globale utslipp
- Mange vanskelige avgrensinger
 - Vannseng- og lekkasjeeffekter
 - Verdikjeder og innsatsfaktorer

Oppsummering

- Stort sett et velfungerende system
- Likevel rom for forbedringer
 - Komplisert og sårbart for endringer
 - Lite anvendelig i analyser av klimapolitikk